

LEK OG KOMMUNIKSJON

Haltdalen barnehage legger vekt på at leken skal ha en stor og viktig plass i barnas liv i barnehagen. Leken er barnets viktigste aktivitet og arena for læring. Samtidig har vi et stort fokus på hvordan vi kommuniserer med barna gjennom utviklingsarbeidet «Et godt språkmiljø for alle barn».

HALTDALEN OPPVEKSTSENTER AVD. BARNEHAGE

Årsplan 2018/ 2019

Innhold

1. GENERELL DEL	2
1) ÅRSPLAN 2018/2019	2
2) BLI KJENT MED HALTDALEN OPPVEKSTSENTER AVD. BARNEHAGE	3
3) DAGSRYTME	6
4) OVERSIKT OVER BARNEHAGEÅRET	7
5) SAMARBEID INTERNT OG EKSTERNT	10
6) BTI – Bedre Tverrfaglig Innsats	11
2. PEDAGOGISK DEL	12
1) LOV OM BARNEHAGER – barnehagens samfunnsmandat	12
2) FAGOMRÅDENE I RAMMEPLANEN	12
3) BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG OG MÅLSETTING	13
4) MAT OG MÅLTIDER	14
5) PROGRESJON	14
6) TEMAARBEID: NATUR OG MILJØ	15
7) LEK	15
8) «ET GODT SPRÅKMILJØ FOR ALLE BARN»	16
9) OVERGANGER	18
10) FØRSKOLEKLUBBEN	19
11) BARNAS OG FORELDRENES MEDVIRKNING I DET PEDAGOGISKE ARBEIDET	20
12) VURDERING AV DET PEDAGOGISKE ARBEIDET	21

1. GENERELL DEL

1) ÅRSPLAN 2018/2019

Årsplanen bygger på:

- Lov om barnehager med tilhørende forskrifter.
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

I følge rammeplanen skal barnehagen utarbeide en årsplan. Årsplanen skal være et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Den skal inneholde det barnehagen skal legge vekt på dette barnehageåret, hvordan vi i personalet skal jobbe, hvordan vi vurderer og dokumenterer. Den skal også inneholde praktiske opplysninger om barnehagen og barnehagehverdagen. Årsplanen vil bli lagt ut på kommunens hjemmeside.

Rammeplanen fastslår at barnehagen skal ivareta barnas behov for **omsorg**. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Barnehagen skal også ivareta barns behov for **lek**. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal fremme **danning**. Dette skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modning, selvstendig og ansvarlig deltakelse i det demokratiske fellesskapet.

Barnehagen skal i tillegg fremme **læring**. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Med bakgrunn i rammeplanen vil barnehagen i løpet av dette barnehageåret arbeide med disse temaene, og finne ut hvordan vi ønsker å arbeide med dette.

2) BLI KJENT MED HALTDALEN OPPVEKSTSENTER AVD. BARNEHAGE

Åpningstid:

Daglig åpningstid fra mandag til fredag; kl. 06.45 – 16.30.

Kjernetiden er satt fra kl. 09.30 – 14.00 (da vil planlagte aktiviteter/ turer starte). Gi beskjed om barnet skal ha fri.

Kontakt oss:

Telefon: 72 41 64 00

Mobil: Småbarn: 958 94 798. Storbarn/ brakka: 958 94 797.

E- post: lise.jacobsen@holtalen.kommune.no

E- post: heidi.kirkhus@holtalen.kommune.no

E- post: grethe.lund@holtalen.kommune.no

Historikk:

Haltdalen oppvekstsenter består av en 1- avdelings barnehage, og en fådelt 1.-7. trinns skole.

Haltdalen oppvekstsenter, avdeling barnehage, har plass til ca. 20 barn i alderen 0-6 år.

Samlokalisering med skolen/SFO forenkler også samarbeidet mellom barnehage og skole, og bidrar til en myk overgang til skole.

Beliggenhet og fysisk miljø:

Haltdalen Oppvekstsenter ligger sentralt i Haltdalen.

Barnehagen har lyse og trivelige lokaler, med rom for muligheter til en viss gruppedeling. Høsten 2018 fikk vi ei brakke i tillegg til barnehagens lokale, dette på grunn av den positive økningen i barnetallet i Haltdalen. I brakka vil storbarn (barna født i 2013, 2014 & 2015) ha tilholdssted. Vi samarbeider også med SFO ute i brakka.

Uteområdet for barnehagen og skolen ligger ved siden av hverandre, og vi har muligheter til å benytte skolens uteområde. Om vinteren ligger forholdene godt til rette for ski, aking og andre uteaktiviteter. Vi har et fast turområde som gir barna muligheter til variert lek. Høsten 2017 fikk oppvekstsenteret satt opp ei grillhytte ved idrettsplassen, noe som er blitt et mye brukt turmål for både skole og barnehage. Barnehagen har også tilgang til både gymsal og bibliotek.

NATO – øvelse

Øvelse Trident Juncture er NATO-alliansens største øvelse, en såkalt høyprofiløvelse, og vil holdes i Norge i oktober–november 2018. Rundt 40 000 soldater fra over 30 land vil i denne perioden øve på å forsvare Norge. Det er fylkene Trøndelag, Møre og Romsdal, Østfold, Oppland og Hedmark som i størst grad blir berørt.

En stor del av hovedaktiviteten under øvelsen Trident Juncture vil foregå i Trøndelag. Spesielt fra Trondheim og sørover vil øvelsen merkes betydelig. I disse områdene vil det være synlige militære styrker som øver fra september til november.

I perioden vil det daglig kjøre flere militære kolonner som frakter materiell langs hovedveiene. Tidvis kan det bli stor belastning på veinettet, noe som kan føre til redusert framkommelighet og forsinkelser i Trøndelag fylke. Spesielt vil det være stor militær tilstedeværelse i og rundt stedene Orkanger, Berkåk, Oppdal, Støren, Melhus, Haltdalen, Nerskogen, Hølonde, Brekken, Stjørdal og Røros.

Personalet:

- Styrer:
 - Lise Jacobsen (50%)
- Pedagogiske ledere:
 - Heidi Kirkhus (100%)
 - Grethe Lund (80%)
 - Håvard Løberg (50%)
 - Lise Jacobsen (50%)
 - Solveig Wormdal (50 %)
- Barne- og ungdomsarbeidere:
 - Even Moholt (100%)
 - Kari Bendos Holden (80%)
 - Eli Jorun Kulbotten (80%)
 - Monika Vaiciuleviciute (40%)
 - Natalia Engan (20%)

Barnegruppa:

2013: 2 gutter – 3 jenter

2014: 2 gutter

2015: 1 gutt – 4 jenter

2016: 6 jenter

2017: 4 gutter

Deling av grupper:

I barnehagens kjernetid deler vi inn i to grupper, småbarn (2016 & 2017) og storbarn (2013, 2014 & 2015). Førskoleklubben (2013) har eget opplegg 1 ½ time 1 dag i uka, til å begynne med, etter hvert øker vi til 2 dager i uka.

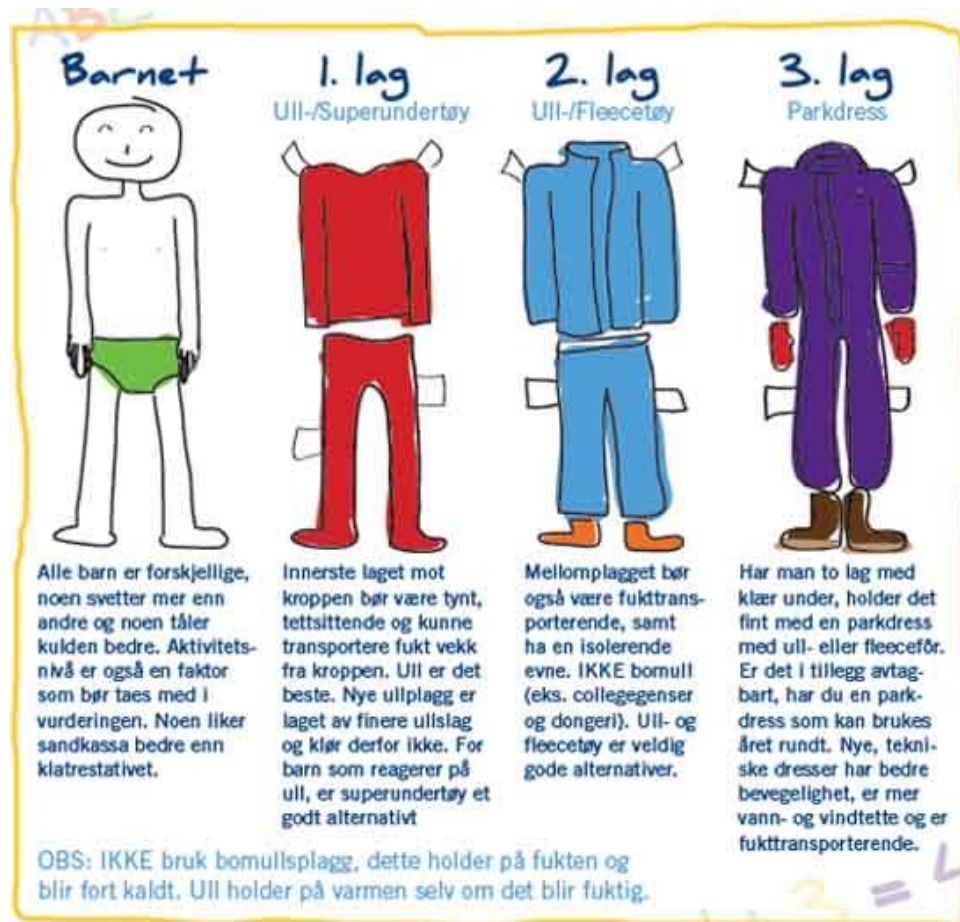
Barnas alder er en viktig rammefaktor som vi skal ta i betraktning i forhold til planlegging og gjennomføring av aktiviteter. Barna skal møte nye utfordringer etter hvert som de blir eldre. Samtidig vil vi se enkeltbarnets kompetanse, og følge en progresjon ut fra hvert barns ståsted.

Denne formen for organisering er noe vi må prøve ut, for å se hvordan det lar seg gjennomføre.

Selv om vi deler barnegruppa i små- og storbarn, så er vi også mye sammen som en hel barnegruppe. Blant annet i utetiden, tidlig på morgenen og på ettermiddagen.

Klær:

Barna trenger klær som er tilpasset vær og føre (allværsklær, regnklær, lue, buff, votter, mellomplagg av ull/ fleece, joggesko/ gore-texsko og støvler/ dock boots). Dette for at barna skal få en god opplevelse av det å være ute i all slags vær. Det skal også ligge reserveklær av ulike slag i barnets **reservetøykurv** (ullundertøy (genser og longs), genser, bukse, strømpebukse, sokker og truser).

3) DAGSRYTME

Barnehagen har barn i alderen 1 – 6 år. Barnas behov vil naturlignok være veldig forskjellige, dette har innvirkning på innhold, rytme og rutine. Under er det skissert en grov oversikt over dagsrytmen, denne kan variere noe ut i fra barnas behov, avdelingen som helhet og tid på året. Det vil være en mer detaljert dagsrytme på hver avdeling.

TID	HVA
06.45	Barnehagen åpner
08.15	Storbarn går ut i brakka
Fra ca. 08.00 – 09.00	Frokost
09.00 – 11.00	Frilek /organisert aktivitet inne/ ute, evt. tur.
10.30	Samlingsstund
Fra ca. 11.00 – 12.00	Lunsj
11.30 – 14.00	Soving Frilek/ organisert aktivitet inne /ute
Fra ca. 14.00	Fruktmåltid
14. 00 – 16.30	Frilek ute/inne
16.30	Barnehagen stenger

4) OVERSIKT OVER BARNEHAGEÅRET

<p>Barnehagen gir barna muligheten til å bli kjent med ulike høytider og egne, årlige tradisjoner. Her er en grov oversikt og beskrivelse av ulike aktiviteter tilhørende ulike perioder gjennom året. Nærmere informasjon om dato og lignende vil komme fram på månedsplanene. Vurderinger underveis og etter perioden kan endre på planen.</p>			
PERIODE	TEMA	INNHold	BESKRIVELSE
Hele året	N A T U R O G M I L J Ø	BARNAS FØDSELSDAG	Bursdager feires med krone, sang og et selvvalgt lunsjmåltid ut i fra en bursdagsmeny.
		«ET GODT SPRÅKMILJØ FOR ALLE BARN»	Et prosjekt i regi av Gauldalsregionen. Kompetanseheving for alle ansatte i barnehagen hvor vi fokuserer på utvikling av barns ordforråd og begrepsforståelse.
		FØRSKOLEKLUBB	Et tilbud til de eldste i barnehagen, skolestarterne. (Barn født i 2013). Egen plan beskriver innholdet. Gjennomgående for alt vi gjør i førskoleklubben, vil være å jobbe med alle aspekter innen sosial kompetanse. Fokuset vi ønsker å ha ligger i selve prosessen i arbeidet vi gjør, og ikke nødvendigvis resultatet.
august		OPPSTART FOR NYE BARN	Vi satser på en god tilvenningsperiode både for barn og foreldre. Da setter vi fokus på trygghet og tilknytning. På grunn av dette vil det ikke være noen faste aktiviteter denne perioden.
		PLANLEGGINGSDAG: 14. august	
september/ oktober/ november		«FRILUFTSLIVETS UKE»	<u>Uke 36</u> Målet med denne uken vil være å ha det gøy og skape gode opplevelser ute i naturen. Tilholdssted blir grillhytta på husmåssåsia, og noen andre turmål.
		«BRANNVERNUKA»	<u>Uke 38</u> Ei uke med fokus på brannvern. Denne uken vil vi også gjennomføre en brannøvelse. <i>Kanskje får vi besøk av en brannbil?</i>

	«BlimE!»	<u>21. september klokken 12.00</u> Temaet for BlimE 2018 er å se hverandre, og å tørre å stå opp for hverandre og seg selv. Storbarn blir med på å synge og danse sammen med skolen nede i gymsalen denne dagen.
	«FØRSTEHJELPSUKE»	<u>Uke 39</u> Ei påfølgende uke etter «Brannvernuka» der vi har fokus på førstehjelp, hovedsakelig på tur. <i>Kanskje får vi besøk av en ambulanse?</i>
	FORELDREMØTE	<u>Tirsdag 25. oktober.</u> Egen sakliste blir sendt ut. Blir i tillegg temakveld med fokus på BTI
	TEMAKVELD FOR FORELDRE v/ barnehage og skole.	Bedre Tverrfaglig Innsats – BTI Informasjon fra prosjektgruppa ved Isak Busk. Nærmere info kommer.
	HØSTFEST	<u>Fredag 26. oktober</u> Da arrangerer vi høstfest i barnehagen. Førskoleklubben handler inn råvarene og tilbereder maten.
	FORELDRESAMTALER	I løpet av november
	<u>PLANLEGGINGSDAGER</u> 29. og 30. november	
	LUCIAFEIRING	<u>Torsdag 13. desember</u> Denne dagen feirer vi Luciadagen med lusekatter og luciatog.
	NISSEFEST	En dag hvor vi kler oss ut som nisser, og spiser grøt i gymsalen sammen med skolen
	JULEFORBEREDELSE	I hele desember vil vi roe helt ned og kose oss med juleforberedelser og lignende.
	<u>JULEFERIE:</u> 27., 28., 31. desember og 1. januar.	
GOD JUL!!		
<u>PLANLEGGINGSDAG:</u> 14. januar		
		

		DISKOTEK	<u>Fredag 25.januar</u> Vi inviterer de to største kulla i Elvland til diskotek i gymsalen.
		SAMISK KULTUR	<u>Uke 5 og 6.</u> På bakgrunn av ILO-konvensjon om urfolk så vil vi samtale om samefolket og hvem samene er. På denne måten får barna en forståelse for at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Vi hører på joik, har formingsaktiviteter, leser «Stallo» og ser på klipp fra «8 årstider».
		REINSDYRSLAKTING	Førskolegruppene i Haltdalen og Elvland drar på tur til Harsjøen for å se på sortering av rein og eventuelt reinsdyrslakting. Dato er uvisst. Nærmere info kommer.
		SAMEFOLKETS DAG	<u>Onsdag 6. februar</u> Denne dagen vil vi markere samefolkets dag.
Mars/ april/ mai		BARNEHAGEDAGEN	Tirsdag 12. mars Tema er ikke bestemt per dags dato. Nærmere info kommer.
		FRILUFTSUKE - VINTER	Dette blir ei uteuke med vinteraktiviteter. Vi satser på å være ute hele uken hvor vi leker i og med snøen. Base vil bli ved «Husmåssåbua».
		SOLFEST I AUNEGRENDA	I regi av FAU arrangeres det solfest i Aunegrenda. Oppvekstsenteret står for underholdningen. Nærmere info kommer.
		PÅSKEFORBEREDELSE	Før påske skal vi kose oss med litt påskeforberedelser.
			<u>PÅSKEFERIE:</u> 18., 19. og 22. april GOD PÅSKE!!
		FORELDRESAMTALER	Obligatorisk for førskolebarna og frivillig for de andre kullene
			<u>OFFENTLIGE HØYTIDSDAGER:</u> 1., 17. og 30. mai

Juni/ juli	FOTOGRAFERING	Vi tar gruppebilde av alle barna i barnehagen. De som ønsker kan ta portrettbilde/søskenbilde. Nærmere info kommer.
	FØRSKOLETUR	Førskoleklubben i Haltdalen og i Ålen drar på en tur sammen. Nærmere info kommer.
	FØRSKOLEDAGER	Førskolebarna skal ha 3 besøksdager inne på skolen før sommerferien. Dette for å bli kjent med skolen, lærerne og se hvordan ting fungerer. Dette er også med på å lette overgangen fra barnehagen til skolen.
	OVERNATTING FOR FØRSKOLEGRUPPA	Som en avslutning på barnehagetiden så ønsker vi å ha ei overnatting med førskoleklubben. Dette er et positivt tiltak som styrker samholdet i gruppen. Vi lager god mat, og koser oss sammen før vi skal legge oss til å sove.
	SOMMERFEST	En avslutning for barnehage- og skoleåret. Her blir førskoleklubben og 7.klasse gjort litt ekstra stas på. For foreldre, søsken og besteforeldre.
<p>BARNEHAGEN HOLDER FERIESTENGT I UKE 29, 30 & 31.</p> <p>GOD SOMMER!!</p> 		

5) SAMARBEID INTERNT OG EKSTERNT

Samarbeid med hjemmet:

Vi ønsker et tett samarbeid med hjemmet, og legger vekt på personlig kontakt ved den daglige bringe- og hentesituasjonen og ved andre henvendelser. Det er gjennom et godt samarbeid med hjemmet at vi kan ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet skal alltid ha barnets beste som mål. Både hjemmet og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Sosiale arrangement gjennom året er med på å styrke kontakten mellom hjem og barnehage, det skaper også kontakt mellom barnas familier.

Det vil også være noen formelle møtearenaer, som foreldremøter og foreldresamtaler.

Samarbeid og kompetanseutvikling i personalgruppen:

Personalet i barnehagen har et nært, daglig samarbeid i hverdagen. Vi gir mye av oss selv slik at medarbeiderne våre og ikke minst barna skal ha en trygg og god barnehagehverdag.

Kompetanseutvikling skjer gjennom kurs og videreutdanning etter personlige, barnehagens eller kommunens behov og føringer.

Det formelle samarbeidet internt i Haltdalen barnehage foregår gjennom organiserte møter som refleksjonsmøter og avdelingsmøter. Vi samarbeider også med Elvland barnehage i Ålen, fortrinnsvis de pedagogiske lederne, ved barnehagelærermøter. Ved personalmøter samles alle ansatte i begge barnehagene.

Barnehagen samarbeider også med andre instanser som Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT), Barneverntjenesten, NAV, skole og utdanningsinstanser og helsestasjonen.

6) BTI – Bedre Tverrfaglig Innsats

Holtålen kommune startet januar 2017 opp arbeidet med opplæring i bedre tverrfaglig innsats (BTI), i samarbeid med Røros og Os. BTI skal øke bevisstheten hos de ansatte i Holtålen kommune som jobber med barn og unge. Noen barn og ungdommer har behov for ekstra oppmerksomhet og støtte i korte eller lengere perioder av livet.

Bedre Tverrfaglig Innsats (BTI) er en samhandlingsmodell som har til hensikt å fremme tidlig innsats overfor barn, unge og familier. Modellen har også til hensikt å bedre samhandlingen mellom de ulike kommunale tjenestene som jobber med barn og unge. Voksne kan være en avgjørende forskjell for barn og unge som har ekstra behov for hjelp og støtte.

For at det skal bli tydelig hvem som har ansvaret for å koordinere arbeidet rundt barnet bruker vi begrepet «Stafettholder». Stafettholderen skal være en person som står nærmest barnet og familien i hverdagen. Dette kan f.eks. være helsesøster eller pedagogisk leder i barnehagen.

For å sikre at vi som jobber rundt barnet og dere foreldre til enhver tid vet hva vi skal jobbe med, oppretter vi en elektronisk stafettlogg som kan følge barnet. Stafettloggen opprettes etter samtykke fra foreldre.

2. PEDAGOGISK DEL

1) LOV OM BARNEHAGER – barnehagens samfunnsmandat

§ 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

2) FAGOMRÅDENE I RAMMEPLANEN

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

De syv fagområdene vi jobber ut fra er:

- Kommunikasjon, språk og tekst.
- Kropp, bevegelse, mat og helse.
- Kunst, kultur og kreativitet.
- Natur, miljø og teknologi.
- Antall, rom og form.
- Etikk, religion og filosofi.
- Nærmiljø og samfunn.

3) BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG OG MÅLSETTING

Verdigrunnlag:

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Vi skal også ha en helhetlig tilnærming på barns utvikling i lys av barndommens egenverdi. I Haltdalen barnehage legger vi vekt på at leken skal ha en stor og viktig plass i barnas liv i barnehagen. Leken er barnets viktigste aktivitet og arena for læring. Barnehagehverdagen skal gi plass for utfoldelse og utvikling i leken.

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi, vi skal også bidra til at barna i barnehagen skal få en god barndom som er preget av trivsel, vennskap og lek. Venner og lekekamerater er svært vesentlig for å utvikle sosial kompetanse og vi legger til rette for at alle barna har mulighet for lek hver dag. Å få delta i lek og få venner er grunnlaget for barnas trivsel og utvikling i barnehagen.

Å LEKE ER ET MÅL I SEG SELV!

Det å møte hvert enkelt barns behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse samtidig som det får ta del i og medvirke i et fellesskap, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal være en virksomhet som fremmer demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. I leken lærer barna og omgås hverandre og dette fører til sosial kompetanse. Vi mener at ved å jobbe med sosial kompetanse så forebygger vi mobbing. Det som menes med sosial kompetanse er:

- en forutsetning for verdsetting, vennskap og sosial integrering
- en ressurs for å mestre stress og problemer
- en viktig faktor for å motvirke utviklingen av problematferd

Barn og unge stiller sosiale krav til hverandre. Å være sosialt kompetent i forhold til jevnaldrende dreier seg om å mestre og tilpasse seg bestemte miljøer med sosiale verdier, krav og normer på lik linje med det som finnes i sosiale miljøer mellom voksne.

4) MAT OG MÅLTIDER

Hvorfor fokus på mat og måltider?

- Måltidene i barnehagen er en vesentlig del av barnehagehverdagen. Mat og drikke i barnehagen utgjør en betydelig del av barns totale kosthold og er derfor av stor betydning for barns utvikling og helse.
- Barnehagen har ansvar for å legge til rette for måltider som fremmer helse og skal bidra til at barna får gode vaner når det gjelder kosthold.
- Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.
 - Vi skal bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om blant annet kost og hygiene.
 - Vi skal legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltids glede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna.
 - Vi skal kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende tiltak som gjelder barn.

5) PROGRESJON

Progresjon handler om utvikling. Det vil si at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve framgang. Barnehagen skal legge til rette slik at alle barna i de ulike aldersgruppene får en variert barnehagehverdag. Barnehagen skal bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barna skal få utfordringer ut i fra deres interesser, nivå og modenhet.

6) TEMAARBEID: NATUR OG MILJØ

Natur og miljø er et felles tema for alle i barnehagen. Naturen er en arena for lek og læring og det er vi ansatte i barnehagen som skal legge til rette for at barna får et mangfold av naturopplevelser i barnehagehverdagen. Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Vi mener at vi gjennom temaet natur og miljø ivaretar samisk kultur og tradisjon da vi gir barna erfaringer med å gi omsorg og ta vare på naturen.

Ved å jobbe med temaet natur og miljø så skal barna også få erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Gjennom et slikt sosialt samspill utvikles ferdigheter, kunnskaper og holdninger som alle er viktige forutsetninger for den sosiale kompetansen, for at barna skal fungere godt sammen med andre.

Mål for barna er å oppleve naturen og undring over naturens mangfold. Vi skal også sanke av det naturen har og gi ift. frukt og bær, grønnsaker, kjøtt og fisk.

Arbeidsmetoder vi bruker er ulike opplevelser og aktiviteter, oppleve endringene i naturen og de ulike årstidene, turer i skogen og i nærmiljøet. Til våren skal vi ordne flere vekstkasser og rydde opp i grønnsakshagen i barnehagen. Her skal vi følge med på utviklingen fra jord til bord.

7) LEK

Den 30.november er det planleggingsdag. Denne dagen skal vi på foredrag om lek med Kari Pape. Dette henger også sammen med kompetanseheving til personalet. Det å få nye impulser fra en ekstern foreleser er gull verdt, og gir oss inspirasjon til videre arbeid.

I Haltdalen barnehage gir vi rom for leken, inne og ute. Vi legger til rette for mange typer lek, både regelleker, klappeleker, rolleleker og frilek. Ut på tur leker vi med omgivelsene og det vi finner ute i naturen – her blomstrer virkelig rolleleken og fantasien. Leken er også en arena hvor barna utforsker mye og mangt. Barna utforsker gjerne naturmaterialer som snø, sand, vann, leire, pinner og lignende. Men de utforsker og løser også problemer på andre måter i den fysiske verden, der de utvikler begreper som rom, tid, mengde, kvantitet og volum, årsak og virkning. Ved å få være nysgjerrige og utforskende og å få løse problemer så øker deres kompetansefølelse og det utvider deres mestringsstrategier.

Voksenrollen er svært viktig i barnas utfoldelse i leken. Her er vi nødt til å handle ut i fra hvordan situasjonen utvikler seg. Personalet veksler mellom å være medleker, en støtte eller bare en observatør.

Leken og dens muligheter og utfordringer er noe vi i personalet jobber med hele tiden. Dette reflekterer vi over og diskuterer rundt til stadighet. En etisk problemstilling vi alltid ender opp med er hvilke regler har vi ift.: «må alle leke med alle?». Dette er det ingen fasit på, og vi ser det at dette er sterkt situasjonsavhengig. Vi er nødt til å ta hensyn til enkelt individet, men samtidig så skal vi ta hensyn til barna i en gruppe og skjerm leken. Det er en kompleks og vanskelig problemstilling, som vi er nødt til å jobbe med jevnlig innad i personalgruppen.

8) «ET GODT SPRÅKMILJØ FOR ALLE BARN»

I regi av Gauldalsregionen er Holtålen kommune med på et fireårig barnehagebasert kompetanseutviklingsprosjekt som omhandler barns språkmiljø. Dette foregår internt og eksternt i barnehagene i Holtålen kommune. Arbeidet med prosjektet tilpasses den enkelte barnehage, men vi jobber ut fra samme ønsket standard.

De ansattes kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for at barn skal trives og utvikle seg i barnehagen. Derfor jobber hele personalgruppen med utvikling og kompetanseheving innenfor språkmiljøet i barnehagen. Grethe skal blant annet delta på samlinger gjennom Statsped. Det går ut på å heve kompetansen i personalgruppen for å oppdage dysleksi tidlig. Det vil være tre samlinger som fordeler seg på høsten 2018, våren 2019 og høsten 2019.

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Dette er noe vi i barnehagen er nødt til å ha i bakhodet hele tiden. Ut i fra dette skal vi, gjennom dialog og samspill støtte barna i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Vi skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk. Videre i Rammeplan for barnehagen står det at alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. På bakgrunn av dette er språkprosjektet en stor og viktig del av vår barnehagehverdag. Alt vi gjør skal knyttes opp mot prosjektet.

«Et barn har hundre språk men frarøves nittini»

- L. Malaguzzi.

Barnehageåret 2018/ 2019 fortsetter vi å jobbe med hverdagssamtalen.

Standard:

Dette beskriver det faglige nivået som arbeidet innenfor fokusområdet skal ha for å tilfredsstillere krav om kvalitet. I Holtålen kommune så har vi valgt følgende standard:

«Hverdagssamtalen er med på å utvide barns ordforråd og begrepsforståelse. Personalet i barnehagen skal bidra til et aktivt språkmiljø»

I Haltdalen barnehage har vi utarbeidet en «beste praksis» som beskriver den måten hele personalet må arbeide på for å innfri «standard».

Beste praksis:

Jeg som voksen skal...

- organisere det fysiske miljøet og hverdagen slik at det fremmer et aktivt språkmiljø.
- tolke barns signaler for å sette ord på barnets tanker og følelser.

I forbindelse med språkprosjektet har vi i personalet jobbet med en del problemstillinger.

Vårt syn på barn

- Respekt
- Kompetent
- Lek
- Være tilstede
- Anerkjennelse

Hva er en samtale?

- To eller flere deltakere
- Toveiskommunikasjon.
- Verbal og nonverbal.
- Bruke språket til å dele erfaringer og opplevelser, fortelle, argumentere, forklare og forhandle.

Hva menes med barns signaler?

- Verbale og nonverbale uttrykk.
- Kroppsspråk som viser følelser (sinne, glede, redsel, lei seg).
- Tolke hvordan barn reagerer på det jeg sier i samtale.
- Lese barna ut i fra kommunikasjonsmetoden de uttrykker.

Hvordan kan vi organisere hverdagen for å fremme et aktivt språkmiljø?

- En voksen tilstede
- Samlingsstund med sang og lese bøker.
- Dele gruppene.

Hvordan kan vi organisere det fysiske miljøet for å fremme et aktivt språkmiljø?

- En voksen tilstede
- Bilder om/ fra naturen og andre tema.
- Henge opp bilder i barnas høyde
- Ha bøker lett tilgjengelig for barna

9) OVERGANGER

Når barnet begynner i barnehagen:

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen er det første lille skrittet utenfor det trygge hjemmet, og da er det veldig viktig at en tilrettelegger for en god start. Barnet må gradvis finne seg til rette og gjøre seg kjent i barnehagen mens foreldrene er tilstede. Fordi de yngste ikke kan forberedes så godt gjennom verbale forklaringer, blir tilvenningsprosessen særlig viktig. De yngste trenger først og fremst å oppleve trygghet i barnehagen.

Erfaringsmessig vet vi at barnet faller lettere til ro i det nye miljøet dersom en av foreldrene er tilstede den første tiden. Hvor lang den første tiden skal være er helt individuelt, men det mest vanlige er tre dager, for en gradvis tilvenning. Det er en fordel å gjøre de første dagene litt kortere, og heller trappe opp til det antallet timer barnet normalt vil være i barnehagen i løpet av tilvenningsperioden. Den første dagen skal en kontaktperson (en primærkontakt) ta imot å vise foreldrene rundt i barnehagen. Dette for at både foreldre og barn skal bli kjent med plassen sin i garderoben, rom og utstyr, og de andre barna og voksne på avdelinga. Den videre tilvenninga avtales mellom foreldrene og personalet ut fra barnets behov.

Overgang mellom barnehage og skole:

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. Barnehage og skole bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn til skolen.

De eldste barna i barnehagen skal få en mulighet til å avslutte barnehagen på en god måte og å glede seg til å begynne på skolen. I den forbindelse har vi en egen «førskoleklubb» hvor vi har ulike aktiviteter gjennom året, kun for 5-6 åringene.

Barnehagen har en overføringssamtale med klassekontakten til årets førsteklasse.

10) FØRSKOLEKLUBBEN

Siste året før skolestart er et år hvor modning, personlig utvikling, selvstendighet og utvikling av sosial kompetanse som vektlegges spesielt. Barnehagen skal tilrettelegge slik at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barna skal avslutte barnehagen på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.

Dette har vi fokus på:

- Selvstendighet.
- Vennskap/ fellesskap.
- Ta imot og gjennomføre en beskjed.
- Samarbeid.
- Få positive opplevelser ved kroppslig mestring.
- Kropp, følelser og grenser.
- Skape interesse for tall og bokstaver.
- Trafikksikkerhet.

Innhold:

- Turer til alle årstider.
- Uteskole sammen med 1. og 2. trinn.
- Egne aktiviteter for førskoleklubben gjennom året.
- Overnatting på våren.
- Skolebesøk.

11) BARNAS OG FORELDRENES MEDVIRKNING I DET PEDAGOGISKE ARBEIDET

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. [...] Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen». (RP, 2017, s. 27).

Å utvikle evnen til medvirkning handler ikke om at barnet skal få bestemme alt selv, men at det skal kunne medvirke, tilpasset alder og modenhet. Barnet skal ikke overlates et ansvar det ikke er rustet til å ta.

For oss innebærer barns medvirkning at barna skal ha mulighet til å delta aktivt i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barna skal få komme med egne synspunkter og meninger i samtaler om hva de liker å foreta seg i barnehagen. De yngste barna formidler gjerne sine synspunkter med kroppsholdninger, mimikk, gjennom bilder og andre følelsesmessige uttrykk.

Barnet har krav på å bli sett, hørt og bekreftet ut i fra det individet det er. Samtidig er det viktig at barnet støttes til å leve seg inn i andres situasjon og ta hensyn til andre. Å utvikle evnen til medvirkning handler også om å oppnå stadig større innflytelse på eget og andres liv, og gi rom for andres behov og interesser.

Vi ønsker å ha en god dialog basert på konstruktive tilbakemeldinger. Samarbeidet mellom hjem og barnehage er basert på et gjensidig engasjement og interesse for at barna skal ha en positiv opplevelse av å være i barnehagen. Dette utføres gjennom den daglige kontakten, foreldresamtaler og foreldremøter.

12) VURDERING AV DET PEDAGOGISKE ARBEIDET

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. For å kunne være i utvikling og skape progresjon må vi planlegge og vurdere. Når vi vurderer, ser vi på barnehagens virksomhet.

I dette legger vi:

- Barnehagens og enkeltbarnets utvikling og trivsel.
- Arbeid med fagområder, satsingsområder og innhold.
- Samspill mellom barn, mellom barn og voksne, personalsamarbeid og foreldresamarbeid.

Personalet planlegger og vurderer på avdelingsmøter, personalmøter, planleggingsdager og mellom pedagogiske ledere. Barnehagens planer, opplegg og pedagogiske innhold vurderes fortløpende, og med en grundigere årsvurdering.

Gjennom voksnes observasjoner og samtaler med barna, vil barna få ta del i vurderingsprosessen.

Pedagogisk dokumentasjon

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Gjennom pedagogisk dokumentasjon sikrer vi en bedre kvalitet på arbeidet vi gjør og vi får løftet opp og fram det pedagogiske arbeidet. Vi dokumenterer arbeidet vi gjør ved at vi samler barnas tegninger og bilder blir samlet i barnets private perm, vi tar situasjonsbilder, vi observerer og skriver praksisfortellinger ut i fra situasjoner i hverdagen. Deretter evaluerer vi om vi er på riktig vei i forhold til der vi ønsker å være som pedagogisk virksomhet.